

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četr leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Kdo pojde iz Celja in kdo ostane v Celju?

Če bi Celje ne bilo naravno središče slovenskega dela štajarske dežele, kaj bi bilo Celje? Če bi ne bilo sedež političnih oblasti za celjski slovenski okraj, če bi ne imelo okrožnega sodišča za dober četr milijona spodnještajarskega slovenskega ljudstva, in če bi ne imelo okrajnega sodišča za celjski okraj, kaj bi bilo Celje? Če bi v Celje kot sedež uradov za slovenski del dežele ne romalo dannadan sto in sto slovenskih kmetov in če bi vsi ti ne pokrivali ob ti priliki svojih potrebščin pri celjskih trgovcih in obrtnikih, ali bi Celje sploh bilo mesto, ali bi sploh bilo znamenitejša, nego so kmetске vasi po Spodnjem Štajarskem? In če bi se v Celju ne šolali sinovi slovenskih kmetov za učene poklice, če bi v Celju nadalje ne bila posadka avstrijske armade, če bi v Celju slednjič ne imeli denarnih zavodov, katere zalagajo Slovenci s svojim denarjem, kaj bi pa bilo Celje?

Kakor hitro bi se začelo delati na to, da Celje ne bi bilo več to, kar je vsled naravne lege in vsled zgodovinskega razvoja razmer v deželi, brž ko bi slovensko ljudstvo prišlo do končnega prepričanja, da se ga ne trpi več v Celju in da se izrivajo iz tega mesta one naprave in oni zavodi, ki so neizogibna potreba naroda, tedaj doživimo začetek konca celjskega mesta. Kdor hoče poditi iz Celja Slovence in izpodrivati iz Celja njih višje izobraževalne in posredno druge osrednje zavode, ta deluje na to, da iz mesta Celja postane navadna vas, da iz prometnega središča spodnještajarskega slovenskega prebivalstva nastane zapuščena naselbina, beden spomin lepših preteklih dni, — pusta podrtina prošlosti.

V takih dejanskih razmerah se pa predrzne od Slovencev živeča celjska nemčurska svojat zahtevati, da se iz Celja odpravi izobraževalni zavod za pol milijona slovenskih prebivalcev dežele! Iz slovenskih odpadnikov, nemčurskih trgovcev in obrtnikov, iz semkaj prestavljenih, od Slovencev plačanih nemških uradnikov sestojče meščanstvo hoče in zahteva v kljub temu, da se ima slovenskemu ljudstvu zahvaliti za svoj vsakdanji kruh, naj se njega kljubovalnosti in samovolji na ljubo prestavi iz Celja slovenska gimnazija, namenjena nujni potrebi tretjine prebivalstva cele dežele? Vsemu temu početju se hoče pridružiti še vlada sama, ki je poklicana, da skrbi za naše potrebe, da ustreže opravičenim željam in zahtevam prebivalstva, slovenskega prebivalstva, ki tu živi!

No, postavimo se začasno na stališče onih predrznih pijavk, ki so se vzredile ob slovenski krvi in ki žive ob slovenskem kruhu v mestu Celju! Vun s slovensko gimnazijo iz Celja, vun z ljudsko šolo za slovensko deco, tako se osmeli klicati ta najostudnejša družba, kar je živi sploh kje pod božjim solncem. Vun iz Celja s slovenskimi sinovi, ki si želijo začetne ljudskošolske in višje srednješolske izobrazbe, vun s slovenskimi ljudskimi učitelji in vun iz Celja s slovenskimi srednješolskimi učitelji!

No, postavimo se na trenutno stališče teh predrznih bolh, ki sesajo slovensko kri, in vprašajmo

jih, kaj neki porečejo, če bi mi soglasno izrekli in dejansko izvršili geslo: Proč ne samo s slovensko ljudsko in srednjo šolo, ampak proč in vun iz Celja tudi z vsemi drugimi zavodi, ki so ustanovljeni večinoma za Slovence in vzdrževani z denarjem taistih Slovencev. Poglejmo, kaj bi postalo iz sedanjega „nemškega“ Celja, če se prestavijo iz Celja vsi ti, slovenskemu ljudstvu tretjine dežele služeči zavodi z vsem osebjem teh zavodov vred?

Dobro, vun iz Celja torej slovenska ljudska šola in slovenska gimnazija, toda ne ostanimo na sredi pota! Marš vun tudi s c. kr. uradi, ki so nastanjeni v Celju! Vun z osrednjo pošto, vun s c. kr. davčnim uradom z vsem osebjem vred, ki polaga v nenasitno bisago fiskusa slovenske davčne tisočake. Marš vun, glavar baron Apfalter z vso ponemčurjeno jato nemško narodno mislečega političnega uradništva! Če morajo vun iz Celja slovenski učitelji, če morajo vun c. kr. slovenski profesorji in c. kr. slovenska gimnazija, dobro, zakaj bi pa ne šli po tem potu dosledno še malo dalje?

Dobro, ve puhle celjske nemčurske šeme in Vi, prosvitljeni pokrovitelj te zblaznele družbe, ekscelenca pl. dr. Körber! Dobro, kar vun! Tudi mi se strinjamo, toda mi smo dosledni. Vun iz Celja tudi c. kr. Wurmser z vsem sodiščnim osebjem okrožnega in okrajnega sodišča! Vun iz Celja pisarniško osobje teh zavodov, katero se nastavlja doslej bolj po načelih potreb celjskega nemštva, n. pr. celjske mestne nemške godbe, nego v zmislu potreb ogromne večine slovenskega prebivalstva celjskega okraja. Da, nam je prav, če treba vun iz trhleja Celja, prav nam je, če se to mora zgoditi po samovolji celjskega nemčurskega prebivalstva, najpropalejša svojati pod božjim solncem, toda bodimo dosledni, ne obtičimo, ekscelenca pl. dr. Körber, na sredi tega pota. Vun ne sme samo slovenska ljudska šola in slovenska c. kr. gimnazija! Če pojdemo, dobro, pa pojdimo vun z vsem, s čemur nas c. kr. vlada s svojimi naredbami in zavodi siloma veže na ta sedež in brlog najinfamnejše svojati, kar je je svet kedaj videl! Vun s sedežem političnih oblasti, vun s c. kr. davčnim uradom, vun s c. kr. pošto, vun s c. kr. sodišči, v katerih ima opraviti ravno isto slovensko ljudstvo, katerega sinovi opravičeno koprne po vseh božjih in človeških zakonih tudi po začetni in nadaljni višji izobrazbi na dozdanji slovenski gimnaziji v mestu, s pomočjo in po zaslugi avstrijske vlade ponemčenem — podivjanem.

Pojdimo, hajdimo, če treba še danes ali jutri, toda pojdimo z vsem, s čemur nas dozda javna uprava siloma veže na Celje. Potem si pa pogledajte, kaj postane iz Celja, kam izgine to umetno vzdržano celjsko nemštvo.

Mi ne vemo, kaj se zgodi. Ne vemo, ali bo zmagal razum ali nemška podivjanost in blaznost. Mi ne vemo, ali ostane v Celju kakor doslej slovenska gimnazija, ali doseže svoj namen predrzna družba, ki hoče ta naš izobraževalni zavod izriniti iz mesta. Menimo in upamo še zmiraj, da celjskemu nemčurstvu na ljubo ne bo solnce izpremenilo svojega tira na nebu od vzhoda proti zahodu, in da narava na ljubo nemški objestnosti ne bode postala sama sebi nezvesta v

svojih zakonih. Naj so pa razmere in naj je po ložaj kakršenkoli, mi v sedanjem trenutku ne smemo glodati suhih kosti in se neplodno pričakati glede celjske slovenske gimnazije o tem, kako se bomo maščevali na lastnih rojakih, ako so po mnenju posameznih našincev v ti zadevi storili premalo ali preveč, zdaj se gre zato, da se vzdržimo vsaj tam, do koder smo prispeli doslej. Zdaj ne smemo računati z morebitnim neugodnim izidom našega boja, za katerega je naša pot jasno načrtana. Še nismo padli, boj ni odločen. Pustimo za trenotek neprijetne spomine, postavimo se zopet vsi složno v bran za našo posest, v obrambo slovenske gimnazije v Celju, in ošvrknimo po ušesih vsakega čemerneža in godrnjača. Še ni naša stvar izgubljena.

Pripravljajmo se pa obenem tudi za neko drugo delo, h kateremu nas mora neizogibno navajati že zdrava pamet, ako nismo postali že popolnoma topi za posledice, katere nam treba izvajati iz predrzne nam vsiljenega boja za slovensko gimnazijo v Celju.

Izprevideti moramo, da je podlaga moči celjskega nemštva zoper nas le dejstvo, da je Celje kot sedež vseh večjih javnih naprav in zavodov postalo tudi v gospodarskem oziru s slovenskim denarjem bogato in zato objestno in šegavo. Če se hočemo rešiti in ohraniti, tedaj je narisana naša pot v političnih prizadevanjih za bližnjo bodočnost. Postaviti se moramo na lastne noge v gospodarstvenem oziru. In če tudi bi bili zdaj trenutno prisiljeni iti iz Celja s slovensko gimnazijo, česar ne verujemo, toliko mora biti za vse slučaje že čanes gotovo in mora biti naš neizpremenljiv sklep, da morajo biti vsi naši napor v prihodnje osredotočeni v prizadevanju, da ne gojimo vsled podpiranja naših ljutih nasprotnikov obenem zatiralcev našega napredka in tatov naše narodne posesti. Če pa to pravilo izvedemo neizprosno do vseh posledic, potem ne more več biti dvoma o izidu boja in o tem, kdo pojde nazadnje iz Celja in kdo nazadnje ostane v Celju!

Celjske in štajarske novice.

(Delavsko podporno društvo v Celju.) Na Jožefovo so celjski slovenski delavci v „Narodnem domu“ imeli prav čedno in jako dobro uspelo zabavo. Nastopil je delavski pevski zbor pod vodstvom gosp. dr. Schwaba ter pel s tako dovršenostjo, da v Celju že dolgo nismo slišali tako vseskozi zadovoljivega koncerta. Gosp. dr. Schwabu mora biti narodno občinstvo gotovo samo hvaležno, da je svoje pevce tako izborno izsolal. Pevovodji in zboru je občinstvo napravljalo živahne ovacije zlasti ob pesmi „Srce človeško sveta stvar“, katere skladatelj je dr. Schwab sam. Godba je bila sicer v manjšem številu zastopana nego sicer, toda igrala je v večjo zadovoljnost občinstva nego že večkrat, ko je bila zastopana v polnem številu. Mnogo veselja in kratkega časa je pa povzročila tombola. Občinstva pa nismo videli toliko, nego smo bili opravičeni pričakovati. Kje pa ste bili tokrat slovenski posestniki iz okolice? Na Jožefovo se vendar vsak človek sme malo veseliti! Manjkala je pa, kar se je jako neljubo opazilo, tudi izmed

celjskih narodnih rodbin — pretežna večina. Kaj pa to pomeni? Računite nekoliko nazaj in morebiti iznajdete, da so bili vaši deda, če ne očetje, ali pa vi sami še pred nekaj leti doma v kmetijskih vrstah. Toda nekatere se gotovo mora opraviti, ker vemo, da so imeli res nujne opravke. Bodi si pa kakorkoli, dotičniki bodo morali poslati naknadno kake kronice na račun vstopnine. Naslov je znan. Delavskemu društvu pa častitamo k lepemu napredku, katerega cenimo po vseh zaslugah.

(Brez denarja.) Na cvetno nedeljo priredi „Celjsko pevsko društvo“ novo predstavo in sicer „Brez denarja“. Igra je ena izmed najobsežnejših in najtežjih, kar se jih je doslej v Celju igralo. Zaupamo pa v spretnost in požrtvovalnost celjskih diletantov.

(Nekaj za petrograjsko razstavo.) Znani celjski akad. slikar Alojzij Šubic je po neki risbi iz leta 1848 ustvaril krasno sliko, katero pošlje planinsko društvo poleg drugih na slovansko razstavo v Petrogradu. Slika nam predločuje diven razgled iz ljubljanskega Grada na Kočno, Ojstrico, Kačji vrh itd. Na naše prigovarjanje je gospod Šubic obljubil sliko za nekaj dni razstaviti na ogled v Hribarjevi trgovini v Celju.

(Še nekaj o naših umetnikih.) Poleg slikarja Šubica imamo v Celju še enega moža, s katerim se lahko ponašamo, namreč pleskarja Ferdinanda Sikoškega. Ob priliki zadnje predstave „Divjega lovca“ se je splošno hvalila njegova madona in lično ozadje pozorišča, katero je napravil za oder v „Narodnem domu“ — Pripočamo vsakomur, ta naša domača umetnika, gospoda Šubica in Sikoškega, da se jih občinstvo pogosteje spominja tudi z naročili. Od zraka niti taki možje ne živijo.

(Še enkrat „Celjski slavni možje“.) Danes govori ravnatelj ptujskega deželnega gimnazija v celjskem kazinu o celjskih slavnih možeh. V celjski vesti našega lista je pa zadnjič izostalo ime „slavnega“ govornika, kateri bi na vsak način imel pravico lastiti si tudi priimek „slav nega moža celjskega“, kajti živel je dokaj let med „slavnimi Celjani“. — Ta „slavni“ gospod je Andrej Gubo, nekdanji profesor zgodovine na celjskem gimnaziju, kjer se je posebno odlikoval z izbrano nevednostjo ali pozabljenostjo. Ali se še n. pr. spominjate, „slavni“ gospod ravnatelj na spor katerega ste imeli vi z nekdanjim gimnazijcem in poznejšim — žalibog že prerano umrlim — slavistom dr. Vatroslavom Oblakom glede letnice „bitke pri Waterloo, o kateri že vrabči na strehi žvižgajo“. Ne pozabite torej pri svojem „slavnem“ govoru tudi sebe malo počastiti, kajti „gliha skup štrih“. Toliko v polnitev naše notice.

(Kako celjski nemški gostilničarji slovenskim kmetom strežejo.) Dne 17. t. m. je prišla neka kmetka ženica iz Lepe njive pod Mozirjem, po domače imenovana Jožovka, s svojim sinčkom v Celje. Ustavila se je v gostilni nekega znanega nemškutarja blizu „Narodnega doma“, kamor tudi nekateri Slovenci, ki so celo na glasu kot narodnjaki, preveč pogostoma zahajajo. Tam so jima postregli s tako sprijenim golažem, da ga nista mogla jesti; tudi hlapec, kateremu sta ga ponudila, ni hotel jesti. Prišla sta potem v gostilno v „Narodni dom“, kjer je fantiču vsled zavžitega nemškutarskega gojaža tako slabo postalo, da ga je gostilničar komaj malo okrepčal. V dotično nemčursko gostilno pa Jožovka s svojim sinom nikdar več ne pojde, kar je tudi verjetno, če slovenske goste krmijo s tako izprijenimi jedili, po katerih malo da ne umirajo. Če bi se kdo predrznil trditi, da to ni resnično, bomo prisiljeni imenovati ime dotičnega nemčurskega gostilničarja, ki bode potem imel priliko zagovarjati se pred oblastjo, ker imamo zanesljive priče za vse, kar smo tu zapisali.

(König in Gračner.) Pred nekaj tedni smo v našem listu objavili vest, ki nam je bila poslana iz tako zanesljive strani, da nismo mogli dvomiti, da je resnična. Poročali smo namreč, da je znani ljuti nasprotnik Slovencev, celjski nemški trgovec König, odpustil iz službe slovenskega pomočnika, katerega je pred kratkim sprejel, da bi mu pridobil slovenske kupce. Rekli smo, da ga je odpustil, ko ga je v ta namen izkoristil in pripomnil smo, da je oče več ne-

doraslih otrok. Kmalu na to se je oglasil nek Gračner, katerega mi sploh nismo imenovali, s popravkom, ki je pa bil tako nezakonito sestavljen, da ga nismo bili primorani objaviti. Menili smo sploh, da mu storimo uslugo, ako ne pišemo nič niti o njem niti o njegovem ponesrečenem popravku. Izvedeli smo namreč, da je bil Gračner, predno je izstopil pri Königu, pogostoma v slovenski narodni družbi, kar je naravno, saj je rojen v slovenski kmetijski hiši. Tudi glede njegovega odpuščenja oziroma izstopa iz trgovine Königove imamo tako točna obvestila, da Gračnerja s Königom vred pomilujemo, da ne molčita rajši o tem. Oglasila sta se namreč zopet s popravkom, ki je popolnoma nezakonito sestavljen. Prepričani smo, da se bode König in Gračnerju vse smejalo, ko bodo čitali njun popravek. Kakšno slovenščino pišeta ta dva popravljalca dejstev, ki se sploh popraviti ne dajo. Ali je to ona „nova slovenščina“, čez katero celjski nemčurčki tako radi zabavljajo? Zakaj ne popravi König, da ni ljut nasprotnik Slovencev? Zakaj ne popravi Gračner govorice, ki se po mestu razširja, da je dobil podporo ne od Königa, ampak od „Südmarke“? Ali je to podporo dobil zato, ker je „internacionalec“? In zakaj pači svoje ime v „Gratschnerja“? Vemo, da nam ni treba popravka prinesiti, prijavljamo ga pa, ker je tako neumen, da se morajo krave smejati, in ker smo prepričani, da se bode marsikdo dobro zabaval, če ga bode čital.

(Nemška nestrpnost.) Popravek.

Ni res, da je Josef König svojemu pomočniku Josefu Gratschnerju odpovedal službo radi tega, ker se čuti slovenca; res je, da je Josef Gratschner zapustil službo na svoje zahtevanje na menjen trgovino na svoje začetni.

Ni res, da se je čutil Josef Gratschner slovenca, res je narveč, da se je Josef Gratschner stopivši v službo izdal kot internacionalec.

Ni res, da je Josef König pomočnika Josefa Gratschnerja še le pred kratkim sprejel v službo iz slovenske trgovine, res je narveč, da je bil Josef Gratschner pri Josefu Königu 3 $\frac{1}{4}$ leta v kondiciji in da je bil poprej brez posla.

Ni res, da je Josef König sprejel Josefa Gratschnerja v službo, da pridobi žnjim slovenske kupce, res pa je, da Jožef Gratschner nikakor ni imel povelja slovence pridobiti za kupce za Josef Königovo trgovino.

Ni res, da je Josef König pomočnika Josefa Gratschnerja, ki je uženjen in oče dveh otrok, spravil na berača, res pa je, da je dal Josef König pomočniku Josefu Gratschnerju denarno podporo, ta bi leži dosegel svoj namen.

Josef König

Josef Gratschner

(Ljudska vseučilišča.) Dandanes veda ni več izključna last strokovnjakov, ampak se podaja tudi ljudstvu v primerni obliki. Tudi pri nas Slovencih so tla za tako početje zelo pripravna. Zato bi bilo zelo koristno prirediti prav pogostoma temeljita, pa lahko razumljiva predavanja o vsem, česar ljudstvu treba vedeti. Takozvana ljudska vseučilišča bi našla med slovenskim ljudstvom zelo rodovitna tla. Mi smo že enkrat v našem listu povdarjali, da se naše družabno življenje giblje vse preveč v mejah veselja in zabav, shodov z resnimi in koristnimi predavanji je pa še zmiraj premalo. Zato pozdravljamo z veseljem uvedbo takih ljudskih predavanj, kakor se zadnji čas naznanjajo med mariborskimi Slovenci. Tudi mnogo celjskih Slovencev je že večkrat izrazilo željo, da se oživi v Celju tako slovensko ljudsko vseučilišče. Menimo da je naša dolžnost, da se lotimo te misli prav resno. Težko je zbirati množice k shodom, kjer bi se jih krmilo s samimi težko umljivimi političnimi nauki. Če se pa občinstvo začne redno vabiti h koristnim in praktičnim javnim predavanjem, spoznalo se bode sčasoma in ne bode ga težko obdržati pri nas tudi tedaj, ko se bode šlo za politične črteže. Zato pa moramo v tem oziru storiti že enkrat začetek. Ni treba, da nam vsakdo, ki pride, takoj priseže, da ostane naš politični privrženec. Dokažimo mu najprej z nepolitičnimi javnimi predavanji, da imamo za njegove potrebe zmisel in nehote ga sčasoma pridobimo za sebe. Začnimo torej! Kaj bomo zmiraj mislili na same plese, petje, igre itd.

(Učiteljske vesti.) Nadučiteljem v Št. Jurju ob južni železnici je imenovan g. Anton Sivka, nadučitelj pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo. Učitelj oziroma učiteljica pri Mali Nedelji sta postala g. Fran in gospa Alojzija Cvetko, dosedaj oba pri Sv. Barbari v Haložah.

(Še enkrat volitve v celjski okoliški občini.) Naši naročniki nam morebiti zamerijo, ker zadnji čas mnogo pišemo o narodnih razmerah v Celju in v bližini Celja. Toda mi nič nimamo zoper to, če se začne tudi v drugih nemčurskih krajih nemčurska divjačina na enak način preganjati, dokler ne postane lepo krotka, kakor se spodobi. Mi bomo s svojim listom na razpolago, seveda ne samo za kak trenutni slamnati plamenček, ampak tudi za stalen boj zoper janičarje. Mi smo sicer zelo miroljubni in bi prav radi posvetili svoje pero tudi drugovrstnemu delu za naše velike narodne in kulturne naloge. Toda na mir zdaj še žalibog ni mogoče misliti. Mir bomo sklepali, ko bode nemška in nemčurska svojat na Spodnjem Štajarskem že dobila pošteno po ušesih in predrznih dolgih prstih zdaj smo pa še pač v boju, dasiravno je miroljubnemu človeku zelo neprijetno, če se mora ruvati s to propalo sleparsko druhalo. V par tednih, menda začetkom pomladi letošnjega leta, se bomo zgrabili s podkupljenci znanih celjskih nemških sleparjev ob priliki volitev v celjski okoliški občini. Kakor razmere zdaj stoje, jih bomo vrgli ob tla tako grozovito, da jim bodo še dolgo pokale njih pregrešne nemčurske kosti. Slovenski volilci celjske okoliške občine katerih štejeemo blizu 1000 (reci en tisoč), so namreč po zaslugi našega lista in celjskega političnega društva „Naprej“ pregledali vse zvijače celjskih nemčurskih zapeljivcev in se bodo tokrat udeležili volitev v tolikem številu, kakor doslej še nikdar ne. In to nekaj pomeni, ako se tako velika občina neposredno pred durmi podivjane nemčurskega Celja tako krepko posluži svojih političnih pravic. Potem bomo pa še to in ono počeli, tako da bomo celjsko nemčursko meščanstvo samo nekoliko omehčali, da nam bo čimprej primorano podati roko v mir in spravo. Ko bodo pa postali enkrat krotki in ponižni, kakor se spodobi, potem bomo pa spet morebiti kaj drugega govorili. In če bodo naši rojaki v drugih štajarskih nemčurskih gnjezdih rokavice slekli in rokave podsukali do komolcev in šli zoper nemčurje v boj brez vsega strahu utegnemo po celem Spodnjem Štajarskem doseči ugodna tla za nadaljnje delo na podlagi našega neizcrpljivega programa za napredek in prosveto.

(Vojniške volitve.) Če kak revež ukrade ničvredno srajco ali drugo stvar neznatne vrednosti, vtakne se ga v preiskovalni zapor, da bi ne izbrisal sledov svojega prestopka, ali da bi ne pobegnil v Ameriko ali ne vplival na izpovedbo priči. V Vojniku se je pa zgodilo volilno sleparstvo in smo mi v svojem časopisu in ugovoru zoper veljavnost volitev navedli tako obširno gradivo, ki vzbuja sum, da so različni celjski z imenom imenovani možje pačili izid volitev in torej zakrivali pregrešek zoper volilni zakon iz leta 1867, pa nobeden izmed teh še ni dozdal v preiskovalnem zaporu, da bi se ne mogli pogovoriti ali — nehote vplivati na priče ali pobegniti. Kakšna je to pravica! Saj ne pravimo, da so krivi, toda sumljivi so gotovo. In če se malega tatu vsled suma takoj vtakne za več tednov v preiskovalni zapor, kako da se enako ne postopa z onimi, ki so zelo sumljivi, da so udeleženi ob gorostasnem pačenju volitev v Vojniku. Kmalu se bode o vojniških sleparstvih govorilo tudi v državnem zboru in če državno pravdnštvo do tedaj nič ne ukrene, potem bomo pač zahtevali, da se preiskovanje naroči drugemu državnemu pravdniku! Da bi pa ta stvar brez potrebnega razjasnila utihnila, tega ne bomo trpeli.

(Iz Žalca.) Umrl je pred kratkim v Budapešti gospod Ivan Žuža, sin rajnega gospoda Franca Žuža, bivš. veleposestnika in pivovarja v Žalcu. Rajni je bil velik slovenski rodoljub, bivši deželni poslanec ter ravnatelj rudokopov grofa Czechenyja pri Budapešti. — Blagi rajni svojih rojakov tudi daleč od domovine svoje ni pozabil, a tudi oni njega ne, dokaz temu velika množica slovenskih rudokopov, ki se je iz Šta-

jarske za njim preselila. Bodi blagemu rodoljubu zemljica lahka! V miru naj počiva!

(Laško-Žalec.) Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg. — Zopet imamo na slovenskih tleh lastno veleindustrijo. Delniška družba združenih pivovaren pričela je 15. t. m. izvažati svoje pivo. Pokušnje novega piva, ki so se dozdej priredile v Ljubljani in Laškem trgu, so bile dokaz, da je podjetje svojo nalogo, variti tako pivo, da more stopiti z njim v konkurenco z najznamenitejšimi pivovarjami, silajno rešilo. Pokušnje se je udeležilo nekaj delničarjev in vabljenih gostov, med katerimi je bilo več odličnih gospodov. Udeleženci, med katerimi tudi ni manjkalo strokovnjakov in poznavateljev piva, izrekli so se jako pohvalno o izborni kakovosti piva obeh pivovaren. Pričakovati je, da bo domače naše podjetje s tako dobrim pivom gotovo uspevalo in se razširilo, kar je tembolj želeli, ker je prepotrebno, da Slovenci napredujemo tudi na gospodarskem polju in osobito v veliki industriji. Delniški družbi združenih pivovaren gre priznanje, da je storila v tem oziru velepomemben korak. Družba pa tudi ni gledala ne na stroške, ne na trud, da nam je nudila pivo, kakršnega le malokdaj nahajamo. Nakupila je najboljših sirovin, ki se jih potrebuje za varenje piva, nabavila je nekaj novih strojev in nastavila spretno tehnično osebje, tako da je storila v vsakem oziru vse, kar je potrebnega za povzdigo podjetja. Dosegla je to v polni meri. Kakor slišimo, namerava družba na jesen prezidati in povečati svoji pivovarni in ji oskrbeti z najnovejšimi stroji, tako da bode potem mogla zadoščati vsem tudi največjim naročilom. Ni torej dvomiti, da bode potem tako izvrstno vpeljana in vojeno podjetje ravno tako dobro uspevalo, kakor že nekatera druga domača velepodjetja, in je to v korist našega naroda le želeli.

Druge slovenske novice.

(Koncert „Glasbene Matice“ v Ljubljani) se bo vršil dne 22 in 23 aprila v ljubljanski stolnici, vsakikrat ob 7. uri zvečer. Cerkev bo električno razsvetljena. Cerkvene klopi bodo numerirane in poleg tega bodo postavili še stole v cerkev. Pevski zbor „Glasbene Matice“, močan 160 pevk in pevcev, in godba, močna 60—70 moč, bodeta nastavljena pred velikim oltarjem. — P. Hartmannov oratorij, sv. Frančišek, si je v najkrajšem času osvojil občudovanje vsega glasbeno izobraženega sveta. Nadejati se je, da bo tudi slovensko občinstvo prihitelo od vseh strani v Ljubljano, da se udeleži tega znamenitega koncerta, med Slovenci prvega svoje vrste. Kdor je kedaj slišal zbor „Glasbene Matice“, je gotovo prepričan, da bo ta koncert nudil občinstvu nekaj izvanrednega, kajti s ponosom se smemo nadejati, da bo uprizoritev oratorija po zboru naše „Matice“ dosegla, ako ne nadkrilila vse dosedanje domače in tudi inozemske slične prireditve. G. skladatelj, p. Hartmann pride sam h koncertu.

(V Ameriko je pobegnil.) Pred nekaj meseci je ljubljanski trgovec Schumi napovedal konkurz. Sklenil je potem z upniki poravnavo in garancijo je prevzel njegov oče, ki je krojaški mojster v Ljubljani. Svota je znašala okroglih 70.000 kron. Trgovec Schumi je bil po poravnavi zopet aktiven. Odpeljal se je iz Ljubljane in rekel, da gre blago kupovat. Kar dobi Schumi st. od svojega sina pismo iz Amerike. Oče je vsled bega svojega sina primoran plačati vsoto, za katero je garantiral in bo vsled tega moral sam napovedati konkurz. Schumi ml. bi si bil opomogel, ako bi bil ostal na svojem mestu, in zato je ljudem neumevno, zakaj je isti pobegnil v Ameriko.

(Pošten goljuf.) Posestnik v Orlah pri Ljubljani, Ivan Zlobec, je dobil na ime Valentina Škrjanca, posestnika na Selu pri Rudniku pod Ljubljano, posojilo 1000 K iz ljubljanske mestne hranilnice na podlagi ponarejenih listin. Goljufji so prišli na sled, ali sleparja niso mogli dobiti. Denar se mu je plačal 2. t. m. V petek pa pride Zlobec na ljubljansko policijo in izpove, da je on ogoljufal hranilnico. Rekel je, da ga je vest pekla in da se je zato sam prijavil. Prinesel je seboj še 880 K. Policija ga je pridržala in zaprla.

(Izseljevanje.) V četrtek ponoči se je odpeljalo stoinšestnajst delavcev iz Ljubljane na Vestfalsko.

(Nova posojilnica na Koroškem) se je ustanovila s sedežem Marija na Zili v beljaškem okraju. Vpisana je v združni register pod firmo: „Posojilnica na Zili, registrovana zadruga z neomejeno zavezo.“ Zadruga temelji na pravilih z dne 18. januarja 1903.

(Umrli je) v Gorici c. kr. notar g. Jos. Kavčič, v 84. letu svoje starosti. Bil je odločen narodnjak. N. v m p.!

(Osebnost.) Tržaški veletržec, g. Kornel Gorup, sin znanega slovenskega mecena, g. Jos. Gorup v Reki, je bil odlikovan od črnogorskega kneza Nikole s komturskim križem Danilovega reda.

(V tržaškem tehničnem zavodu), kjer se izdelujejo skoraj vse naše bojne ladje, vladajo res čudne razmere. Domači delavci, Slovenci in Italijani, se drug za drugim odpuščajo iz službe, mesto njih pa se sprejemajo sami inozemci, tuji iz blažene Italije. Ne samo iz delavskih ozirov, da se jemlje kruh domačinom in se ga daje tujcem, ampak tudi iz vojaških ozirov bi se moral takoj odpraviti ta nedostatek, da ne rabimo hujšega izraza. Kolikokrat se prigodi, da inozemski častniki delajo v delavski obleki v orožarnicah tujih vlasti. In kaj ni to tudi v Trstu mogoče? Skrajni čas bi bil, da poseže vlada z odločno akcijo v to italijansko gnezdo.

Društveno gibanje.

(Klub slovenskih trgovskih sotrudnikov) naznanja, da priredi v četrtek, 26. t. m. ob pol 9. uri zvečer v rdeči sobi „Narodnega doma“ predavanje, in sicer bode predaval g. Albert Žnidaršič o borzi in borznih poslih. Prijatelji trgovskega stanu se vljudno vabijo k predavanju.

(Šmarsko rogaško učiteljsko društvo) zboruje dne 25. t. m. ob 11. uri dopoldne v Šmarji. P. n. pevci in pevke naj prinesejo tudi Mohorsko pesmarico s seboj, ker se bo tudi pelo in sicer iz I. pesmarice št. 52 iz II pa št. 33 in 47.

(Dravska podružnica slov. plan. društva) skliče svoj občni zbor 29. t. m. v čitalniški dvorani v Mariboru („Narodni dom“) ob 2. oziroma 3. uri popoldne pri vsakem številu udeležencev. Na dnevnem redu so važne zadeve, zato je pričakovati obilne udeležbe. Planinski pozdrav! Odbor.

Dopisi.

Iz Slovenj Gradca se nam piše: Pred nekaj tedni nas je zapustil obče priljubljeni zdravnik, gospod dr. Emil Breschar; bil je pri nas kot zdravnik okrajne bolniške blagajne, a rad je postregel tudi drugim; omeniti moram, da je njemu tukaj pri nas v istin' srce bilo za uboge manj premožne kmetijske ljudi, nikdar se seveda kot mlad korenjak ni ustrašil dolgega in hudega pota k bolniku, ako je bilo treba, je šel tudi ponoči v hribe pomoč deliti že obupajočim bolnikom proti jako mali plači. Čestokrat je pokazal s svojo prakso, da je vse izpite in rigo-roze napravil z odliko, ter da je vse klinike praktično poskusil, predno je šel med svet izvrševati svoj poklic. Akoravno ni bil okrožni zdravnik, je vendar rad brez vsakega plačila zdravil okrajne uboge in lajšal ubogim revežem trpljenje, radi tega se po njegovem odhodu sliši le en glas: škoda, da nas je preblagi gospod dr. Breschar zapustil. Kar se tiče narodnosti, je vredno, da se omeni, da ni bil pristranski, ter da je v pisavi in govoru popolnoma več slovenskega jezika, recepte slovenskim strankam vsikdar slovenski pisal. Marsikdo se ima njemu zahvaliti za življenje. — Naj blagovoli na tem mestu gospod doktor sprejeti našo najsrčnejšo zahvalo in Bog plati za vse dobrote, katere je nam izkazal! Okrožju Podčetrtku pa častitamo na pridobitvi tako izvrstnega zdravnika.

Politični pregled.

(Državni zbor.) V seji v petek, dne 20. t. m. je dognala državna zbornica prvo branje avstro-ogrsko pogodbe. V imenu Poljakov je izjavil Glabinski, da bi sicer morali Poljaki z gospodar

skega stališča pogodbo odkloniti, glasujejo pa za sprejetje, ker upoštevajo koristi celokupne države. Poslanec Vasilko je v imenu Malorusov pogodbo odklonil. Ko se je debata zaključila, sta govorila glavna govornika, poslanec Schrott „za“ in Kaiser „proti“. Schrott je govoril o državnem položaju vinorejcev in je zahteval, da se umetna vina popolnoma prepovedo in da se odpravi vinska klavzula. Kaiser je pa omenil, da bi bilo najboljšje, ako bi se Avstrija in Ogrska ločili gospodarsko in politično. Pogodba je bila nato sprejeta v prvem branju. Prihodnja seja drž. zbora je v četrtek.

(Novi zbornični poslovnik v odseku.) Odsek, kateremu se je izročil novi poslovnik v pretres, je sklenil, da se zaradi skrajšanja postopanja skrajša prvo branje predlog in da se potem takoj izroče odsekom ne da bi jih zbornica pravzaprav poznala. Želja, ki jo je izjavil g. Körber, da bi se za gotove vladine predloge, n. pr. proračun, postavil rok, je res vredna gosp. Körberja. Seveda bi bilo to za vlado kaj pripravnega, kajti ako bi zbornica predloge do gotovega roka ne obdelala, bi se po novem poslovniku debata ob določenem času pretrgala in glasovalo bi se takoj o predlogi.

(Zedinjenje Staro- in Mladočehov) Na Češkem je pričakovati v najkrajšem času veliko izprembo v političnem življenju. Staro- in mladočeška stranka se pogajata za združitev obeh strank. Ako se to zgodi, bo češki narod, dosedaj razcepljen na dve strani, zopet složno nastopil in gotovo ne bodo majhne koristi, ki mu bodo izvirale iz tega združenja.

(Hrvatska opozicija) se je končno vendarle združila. Pri zadnji konferenci se je sklenilo, da odslej izhajata samo dva časopisa — „Obzor“ in pa „Hrvatska“ in „Hrvatsko pravo“ združena v en list. Poseben odbor bo skrbel zato, da se ta sklep izvede z vsemi natančnostmi. Seveda se radi te združitve mažaronsko vladino časopisje grozno jezi in v svoji onemogli jezi bljuva ogenj in žveplo na opozicijo. Ali to bo vladinim mamelukom kaj malo pomagalo, kajti narod je za opozicijo in le brutalni pritisk vlade vzdržuje umetno večino mažaronski stranki. Bog daj, da bi združenje opozicijskih strank doseglo svoj namen, namreč polom sedaj vladajoče klike mažaronskih podrepnikov.

(Demonstracije v Budapešti) V petek je bila v Budapešti slavnost obletnice Košutove smrti. Vseučiliščniki so, vračajoč se s pokopališča, priredili velike demonstracije proti vladi, vojski in cesarski hiši. Prišlo je do boja s policijo, v katerem je bilo 32 oseb težko ranjenih, med njimi trije poslanci. Demonstracije so se končale šele proti polnoči.

(Francoska zbornica) se je s 300 glasovi proti 257 izrekla za predlog, da se odredi avtorizacija vsem kongregacijam, ki se bavijo s poukom. Predlog, da naj se kongregacije, katerim se je avtorizacija odrekla, razpuste tekom šestih mesecev, se je izročil komisiji.

Loterijske številke.

Trst, dne 21. marca 1903:	36, 71, 32, 28, 60.
Linc „ „ „ „	22, 38, 56, 73, 76.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izrazili svoje sočutje ob smrti naše nepozabne hčere, oz. sestre

Marije Kozinc

izrekamo svojo najsrčnejšo zahvalo. Zahvaljujemo se tudi za darovane vence in za spremstvo, posebno častitemu učiteljskemu osebju in šolski mladini.

Loka pri Žusmu, 19. sušca 1903.

(132) Zahlujoči ostali.

(127) Vabilo
na
REDNI OBČNI ZBOR

Narodne hranilnice in posojilnice v Radečah
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
ki se boče vršil
v nedeljo, 29. marca t. l. ob 3. uri popoldne
v posojilnični pisarni v Radečah št. 21.

Dnevni red:

1. Potrditev letnega računa. 2. Razdelitev čistega dobička. 3. Izvolitev na elstva, računskega pregledovalca in njega namestnikov. 4. Slučajnosti.
Za slučaj, da bi ob določenem času ne bilo po § 35. združenih pravil zadostno zastopano število združnikov in deležev, vršil se boče eno uro pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki boče sklepal ne glede na število združnikov in deležev.

Načelstvo.

(130)

Vabilo
na
redni občni zbor

posojilnice v Slovenski Bistrici
registrovane zadruge z neomejeno zavezo
dne 6. aprila 1903 ob 2. uri popoldne
v posojilnični dvorani lastnega doma.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1902.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Sprememba pravil.
6. Razni predlogi.

Načelstvo.

(129)

Vabilo
na
redni občni zbor

posojilnice v Gornji Radgoni
ki se vrši
v ponedeljek, 30. t. m., ob 2. uri popoldne
v posojilnični pisarni.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnštva.
2. Odobrenje letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelnštva.
5. Slučajnosti.

Ako ne bi bil ta zbor sklepčen, prične se ob 3. uri drugo zborovanje, katero sklepa veljavno brez ozira na število pričujočih članov.

V najem se odda

hiša z eno veliko in eno malo sobo in kuhinjo ter je pripravna za kako malo trgovino ali kaj enakega, ker je ravno tik 6. razredne šole. 128 3-1

Spreten mizar

(samec) se sprejme takoj v „Delniški pivovarni“, Laški trg. — Predstaviti se je osebno.
(131) 1 Plača po dogovoru.

Pristnega in okusnega
ljutomercana

lastnega pridelka prodaja od 56 litrov naprej po prilično nizki ceni

Ivan Kočev var v Središču

(126) kateri posoja tudi potrebne sode. 5-1

Občni zbor

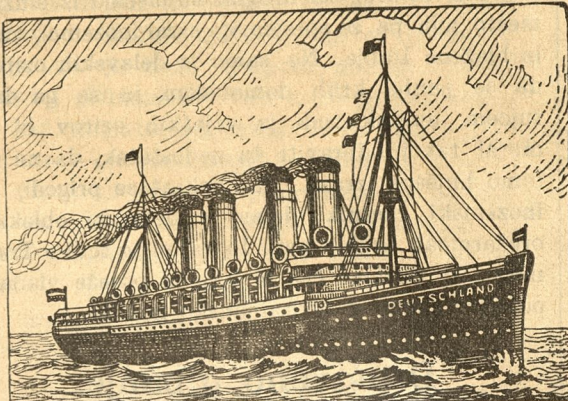
posojilnice v Brežicah
vrši se
v sredo, dne 25. marca 1903, c. 3. uri pop.
v lastni pisarni.

1. Poročilo načelstva.
2. Potrditev letnega računa.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Izvolitev načelstva.
5. Izvolitev računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ne bil ob 3. uri popoldne sklepčen, vrši se isti dan v istem prostoru ob 5. uri in sklepa takrat vsako število zadružnikov.

(123) 2-2

Načelnštvo.

Vozne karte po najnižjih cenah za vse razrede prodaja, ter daje pojasnila točno in brezplačno, oblastveno potrjena

Agentura Hamburg-Ameriške Linije

v Ljubljani, Marijin trg šte. 1 — nasproti Frančiškanski cerkvi.

Naprodaj je

hiša v Zabukovici (v grižki fari.) Hiša je z enim nadstropjem, poleg mlin in žaga, marof in hlev za svinje. Leži pri cesti, 5 minut od premogokopa ter je za vsako obrt pripravna. Več se izve pri posestniku JOS. CILENŠEK-u v Zabukovici. (117) 3-2

**Sprejmeta se dva pridna hlapca
za konje v službo.**

Oglasiti se je v upravnistvu tega lista pismeno.
(124) 3-2

Največje, najhitrejšje

ter najvarnejše vrste

velikanskih parnikov

ki vozijo na

AMERIKO

Hamburg—New-York

(233) 74

le 6 dni.**Trgovina z železnino „MERKUR“****PETER MAJDIČ**

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite železine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedelske a orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna, vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

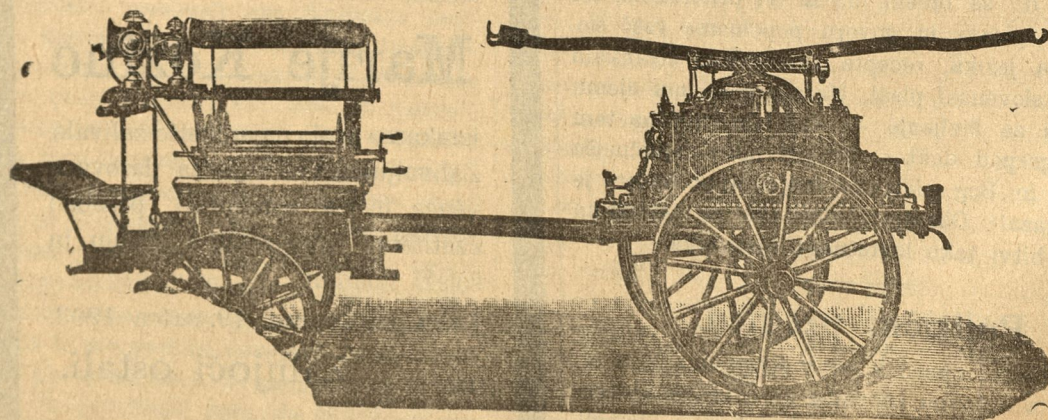
Traverze, cement, strešna lepenka, trse za obijanje stropov (štorje), lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko železne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna

Cene nizke.

(645) 50-38

Podružnica **R. A. SMEKAL** v Zagrebu.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic, kmetijskih strojev, I. moravska mehanična tkalnica
cevi in pasov

R. A. SMEKAL

v Čechu pri Prostjevu in Smichov-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti zmrznenju in s priredbo, da tiste na obe strani vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice, s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati delo — naučba v teku treh dni — ter ne potrebujejo izprašanega strojevodje; dalje vse drugo gasilno orodje, čelade, pase, sekirice itd., kmetijsko orodje in Peronospora-brizgalnice. — Blago solidno, elegantno in ceno. Plačila po dogovoru.